

Datum: 2021-09-03
Handläggare: Linda Silander
Direktr:
Diariernr: 2021.013 ÖN

Överförmyndarnämnden

Felregistrering avseende förordnande och ersättning för felaktigt arvodesbeslut

Ärendebeskrivning

I samband med Länsstyrelsens inspektion av överförmyndarnämndens verksamhet 2020 upptäcktes att det gjorts felregistrering av omfattning i vissa ärenden.

Förvaltningen har på uppdrag av överförmyndarnämnden gått igenom alla aktiva ärenden och kontrollerat att uppgifterna i den fysiska akten överensstämmer med uppgifterna i verksamhetssystemet Wärna Go. 19 ärenden har hittills identifierats där omfattningen i systemet varit mer omfattande än vad tingsrätten faktiskt beslutat om.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen ser positivt på att felaktigheterna nu uppdagats och därmed kan åtgärdas. Den frågan som då uppkommer är hur mycket arvode som blivit felaktigt beslutade och utbetalda som en följd av detta.

Enligt föräldrabalken 12 kap. 16 § har förordnade ställföreträdare rätt till ett skäligt arvode för uppdraget. Om huvudmannens skattepliktiga bruttoinkomst och/eller huvudmannens tillgångar överstiger vissa belopp är det huvudmannen som betalar arvodet liksom de sociala avgifterna. Det är endast i de fall då huvudmannen har betalat arvode på felaktiga grunder som förvaltningen har bedömt att åtgärder bör vidtas. I de fall kommunen har stått för arvodet, eller om ställföreträdaren inte begärt arvode alls, är bedömningen att vi endast ska korrigera omfattningen i verksamhetssystemet och samtidigt uppmärksamma ställföreträdaren på detta.

Av SKR:s cirkulär 18:7 Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare följer att bevaka rätt bör arvoderas per timme om åtgärderna avser speciella händelser, som är att betrakta utöver normala. Med det avses till exempel att huvudmannen varit delägare i dödsbo som ställföreträdaren fått hantera eller att ställföreträdaren sålt en fastighet. I övrigt skriver SKR att bevaka rätt ingår normalt i ställföreträdarens uppdrag att förvalta sin huvudmans egendom och sörja för dennes person. Avseende arvode för att förvalta egendom och sörja för person förespråkar SKR att arvode utgår med procent av prisbasbeloppet. I de aktuella fallen har ställföreträdaren både fått ett visst arvode för att förvalta egendom och ett visst arvode för att sörja för person. Hade omfattningen varit korrekt registrerad i systemet borde ställföreträdaren endast ha fått arvode för att förvalta egendom och ingenting för att sörja för person.

Det bör i bedömningen tas i beaktande att de felaktiga registreringarna gjorts för många år sedan, i vissa fall så långt tillbaka i tiden som mitten av 90-talet. Både ställföreträdare och huvudman har med stor sannolikhet varit av uppfattningen att uppdraget har omfattat att sörja för person och därmed agerat utifrån det antagandet och agerat i god tro. Huvudmannen har således fått den hjälp som arvodet har omfattat. Det är dock inte korrekt hanterat av kommunen då det saknas ett formellt beslut från tingsrätten.

Enligt Skadeståndslag (1972:207) 3 kap. 2 § ska en kommun ersätta personskada, sakskada eller ren förmögenhetsskada, som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i verksamhet för vars fullgörande kommunen svarar. Förvaltningens bedömning är att enskild som skulle väcka talan mot kommunen i frågan sannolikt skulle få rätt till skadestånd.

Förvaltningen föreslår utifrån ovanstående att enskilda som betalat arvode för del av uppdrag som inte varit formellt beslutat av rätten ska ha rätt till ersättning. Ersättningen ska motsvara det felaktiga arvodet inklusive motsvarande del av sociala avgifter per år som ersättning felaktigt betalats, samt att rätt till ersättning begränsas att den endast omfattar ärenden som fortfarande är aktiva. Rätt till ersättning ska också begränsas till att endast omfatta arvodesbeslut som är fattade för mindre än tio år sedan. Detta utifrån 2 § Preskriptionslagen (1981:130) där det framgår att en fordran preskriberas tio år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan. Fordran bedöms ha uppkommit den dag då arvodesbeslutet fattades. Vidare föreslår förvaltningen att ränta på de aktuella beloppen ska utgå med det aktuella årets gällande referensräntan plus två procentenheter, i enlighet med räntelagen (1975:635) 2 och 5 §§.

Ekonomisk bedömning

Kostnaden för återbetalning av felaktigt arvode inklusive ränta beräknas uppgå till ca 384 900 tkr. Kostnaderna härrörs från år 2011-2020 och ska därmed inte belastas överförmyndarnämndens budget 2021.

Förslag utöver återbetalning av felaktigt arvode inklusive ränta innebär inga ekonomiska konsekvenser utöver administrativ tid.

Bilaga Utredning genomgång av ärenden- felaktig registrering avseende förordnade och ersättning för felaktigt arvodesbeslut

Förslag till beslut

Utredningen godkänns.

Förvaltningen får i uppdrag att ersätta enskilda som har betalat arvode till god man eller förvaltare för del av uppdrag som inte varit beslutat av tingsrätten i aktiva ärenden. Ersättningen ska motsvara det felaktiga arvodet och motsvarande del av arbetsavgiften per år som arvode felaktigt betalats. Ränta på beloppet ska utgå med det aktuella årets gällande referensränta plus två procentenheter, dock lägst 2%.

Arvodesbeslut som är äldre än tio år omfattas inte av beslutet på grund av preskription.

Beslutet ska skickas till

Överförmyndarenheten, KLK

Cecilia Knutsson
Stabschef
tjänsteskrivelse, 2021-09-30hef

Linda Silander
EnhetscCecilia Knutsson, Godkännare